

TRẦN THỊ TUYẾT, Graduate employability in Vietnam: A loose relationship between higher education and employment market, Anchor Academic Publisher, Germany, 2014.

Vấn đề việc làm cho sinh viên mới ra trường đang trở thành một chủ đề gây nhiều chú ý của dư luận, đặc biệt khi lượng sinh viên ra trường không đáp ứng được yêu cầu của doanh nghiệp tuyển dụng ngày càng nhiều. Nguyên nhân của tình trạng trên được cho là từ phía các trường đại học với chương trình dạy học lỗi thời, phương pháp giảng dạy lạc hậu và những hạn chế về khả năng của các trường trong việc trang bị cho sinh viên những kỹ năng thị trường lao động đòi hỏi. Tuy nhiên kết quả nghiên cứu của chúng tôi trong lĩnh vực này tìm ra những nguyên nhân không chỉ đơn giản như vậy.

Nghiên cứu đã chỉ ra nhiều yếu tố tác động thường ít được đề cập tới trong các nghiên cứu trước đó. Cụ thể, đó là sự phát triển còn thấp, chưa đồng bộ và hoàn thiện của cả hệ thống giáo dục và nền kinh tế đất nước; học sinh, sinh viên vẫn được truyền thụ kiến thức một cách thụ động, trong khi đó quá trình tuyển dụng vẫn còn nhiều bất cập, đặc biệt là vấn nạn tiêu cực trong tuyển dụng nhân sự. Hơn nữa, thói quen bố mẹ có tiếng nói quyết định trong các vấn đề của con cái hay việc giữ sỹ diện cá nhân và gia đình, cùng với tác động của các tin đồn nhiều chiều trong nền văn hóa cộng đồng của người Việt đều ít nhiều tác động tới cách các sinh viên khi ra trường tiếp cận thị trường lao động. Hơn lúc nào hết, nhà trường, doanh nghiệp, sinh viên và các tác nhân liên đới khác như gia đình hay các nhà làm chính sách giáo dục cần phải cùng nhau nhận diện được những thay đổi nhanh chóng của xã hội. Họ cũng cần được tạo điều kiện và cơ chế để hợp tác, để hiểu tốt hơn về nhau và về những tồn tại cần tháo gỡ, từ đó xây dựng các giải pháp hữu hiệu và khả thi nâng cao chất lượng nguồn nhân lực chất lượng cao được đào tạo từ các trường đại học.

Graduate employability has become a highly topical and contested issue in Vietnam. Many employers report that university students are not suitably prepared for work, and universities are often criticised for their poor commitment to developing student employability assets. Much of the criticism identifies the causes to be an outdated higher education curriculum coupled with too much reliance on traditional teaching approaches, and a general poor capacity of universities to support students to develop the skills that the market requires. This study challenges this ‘common sense’ (Gramsci, 1999) criticism that places the responsibility of student transition to the employment market squarely on the shoulders of universities. By analysing qualitative data, that includes the voices of students, recent graduates and employers, on issues related to employability, this study locates the criticisms of the Vietnamese higher education system within the wider social and cultural contexts related to the difficulties of student transition. It adopts Hillage and Pollard’s (1998) employability conceptual framework where the interplay between student employability assets, the ways students translate or deploy their university achievements in employment (Knight & York, 2004) and the internal and external contexts under which students seek work (Beckett & Mulcahy, 2006), interact to contribute a complex picture of employability.

The findings of this study reveal that enhancing graduate employability in Vietnam involves many factors that are often underplayed in the general literature. In the Vietnamese context, both the education system and the economy remain relatively underdeveloped; students are schooled to be passive learners and workers; and corrupt employment practices remain rife. Moreover, Confucian cultural features of face saving, hierarchical order in decision making, and the role of rumour and hearsay in a collectivist culture each play an important part in the different ways university graduates negotiate their transition to employment. The study suggests that universities, students, employers and other related stakeholders (including students’ families, government and educational policy makers) all need to acknowledge the rapid changes taking place in Vietnamese society. In order to enhance the development of graduate employability in Vietnam, these sectors of society need opportunities to collaborate so that a mutual understanding of the problem is arrived at and feasible solutions are developed and implemented.

